

Când a început soluția finală? [anul 5785]

Pe 27 ianuarie 1945 Armata Roșie a eliberat cel mai crunt lagăr de exterminare nazist aflat pe pământul Poloniei – Auschwitz. Acolo au fost uciși 1,5 milioane de evrei, printre care aproape o jumătate de milion din Transilvania și cam o jumătate de milion din alte naționalități. Săptămâna aceasta lumea civilizată a menționat 80 de ani de la acest eveniment.

În 22 iunie s-au împlinit 80 de ani de la izbucnirea celui mai mare atac armat din istorie „Operațiunea Barbarossa”. De-a lungul unui front de 3800 de km s-a întins o armată de 3,6 milioane de soldați cu 3600 de tancuri și 2700 de avioane, pentru a cuceri enormul teritoriu al Uniunii Sovietice. Hitler și generalii lui credeau că va fi simplu și că obiectivul va fi atins în câteva luni. În realitate atacul s-a terminat cu căderea celui de al Treilea Reich și cu steagul roșu pe acoperișul distrus al Bundestag-ului.

Data, la fel ca numele acestei operațiuni sunt bine-cunoscute. Mai puțin cunoscut este faptul că în același timp a început încă o operațiune numită de naziști „soluția finală”, apogeul holocaustului, în care au fost uciși 11 milioane de oameni dintre care peste șase milioane de evrei.

În perioada 1933-1941, înaintea implementării „soluției finale”, naziștii căutau metoda cea mai practică de a se debarasa mai ales de evrei, dar și de alte grupuri minoritare cum ar fi țiganii, handicapații, homosexualii, comuniștii etc.. În cartea lui Hitler *Mein Kampf* chestiunea evreilor este un subiect marginal, amintit doar în câteva rânduri. Fără o politică pusă la punct, holocaustul a început cu diverse încercări de a scăpa de evrei. S-a dovedit că singura cale eficientă era exterminarea în masă, dar și gestionarea unei exterminări de asemenea proporții punea probleme enorme. Soluția a fost uciderea prin gaze și arderea cadavrelor. Până și cenușa reprezenta o problemă majoră, care nu a fost rezolvată până la capăt.

Primul pas contra evreilor a fost făcut în 1933, odată cu urcarea la putere a partidului Național-Socialist. Erau persecuții și opriri ale evreilor, dar încă nu se poate vorbi de o acțiune organizată. A început cu „Jude” mângălit pe vitrinele magazinelor evreiești și cu concedierea unor angajați evrei. La 1 aprilie 1933 s-a organizat „ziua boicotului”: membrii „cămășilor negre” i-au obligat pe cetățeni să boicoteze magazinele evreilor. În curând au început în mod sistematic să închidă magazine, să interzică profesorilor să predea și să concedieze bugetari. În aprilie 1933 s-a adoptat „legea reînnoirii serviciului civil”, după care 2000 de funcționarii evrei au fost concediați. Din anul 1935, odată cu legile rasiste de la Nürnberg au început și interdicții pe plan personal, cum ar fi căsătoriile mixte și chiar viața socială comună. A început o perioadă de izolare a evreilor de societatea germană din care făceau parte de sute de ani. Marea majoritate a nemților au acceptat cu bucurie aceste restricții și s-au lepădat repede de foștii lor vecini, prieteni și chiar rude. La Jocurile Olimpice din 1936 nu au participat aproape deloc sportivi evrei din Germania, cu toate că ei erau în frunte în multe ramuri. Participarea nu le putea fi interzisă în mod oficial, dar li s-au pus obstacole uriașe, de exemplu li s-a interzis să se antreneze. În „Noaptea de cristal” din 1938, majoritatea sinagogilor au fost distruse și cărțile de rugăciune și de învățătură au fost arse. Bineînțeles în tot acest timp au avut loc atacuri și pogromuri asupra evreilor, executate mai ales de bătașii criminali din SA și SS.

În toată această perioadă, cam jumătate din cei peste 500.000 de evrei germani au părăsit țara. Mulți au rămas, în speranța că situația se va ameliora. Alții ar fi vrut să plece, dar nu găseau o destinație, pentru că statele care în mod normal primeau imigranți, ca SUA și Canada, și-au închis porțile. Și în Palestina granițele au fost închise de britanici și prea puțini au reușit să imigreze.

În 1939 naziștii au înțeles că persecuțiile antievreiești nu aveau efectul scontat și au căutat și alte căi. Foarte „la modă” la începutul secolului XX era eugenia, teoria după care specia umană ar putea fi îmbunătățită prin diferite metode. Una dintre ele era sterilizarea.

Oameni care aveau boli genetice, boli mintale, tendințe criminale sau erau pur și simplu săraci au fost împiedicați să se reproducă, pe când cei „reușiți genetic” au fost încurajați să se reproducă.

Eugenia modernă a fost introdusă în a doua jumătate a secolului al XIX-lea de către Francis Galton, după modelul grec antic. El se baza pe teoria lui Darwin despre originea speciilor prin selecție naturală. La începutul secolului XX această idee a devenit foarte populară în SUA, după ce în 1896, în statul Connecticut, celor care suferă de epilepsie li s-a interzis să se căsătorească. În 1909, în California a început o campanie de sterilizare a persoanelor cu boli mintale. Ea a continuat până în 1979 și a cuprins 20.000 de persoane. Dar acestea sunt o nimica toată față de ororile comise de naziști după această metodă.

Hitler era un mare adept al eugeniei, pe care o cunoștea din aplicațiile ei în SUA – subiectul este deja amintit în *Mein Kampf*. El declară că rasele ne-ariene, mai ales evreii și țiganii, sunt rase inferioare, care trebuie distruse prin genocid. În urma legii din 1933, de prevenire a bolilor ereditare, s-au efectuat în Germania mii de sterilizări forțate. În 1940 obsesia lui Hitler cu purificarea rasei a ajuns la culme – cu puțin înainte de aplicarea soluției finale, naziștii au eutanasiat sute de mii de germani cu dizabilități mintale și fizice prin gaz sau injecții letale.

Cel mai mare adept al sistemului nazist de eugenie a fost doctorul SS de la Auschwitz, Josef Mengele. Pe baza teoriilor eugenetice el a făcut experimente oribile pe gemeni, pe gravide, pe handicapați evrei și alții. Mulți au murit în chinuri, alții au rămas mutilați pe viață.

Și totuși, deja în 1938-1939 naziștii au înțeles că nu-i pot elimina pe evrei prin niciuna din aceste metode. S-au hotărât să treacă la omor în masă. Înainte de invadarea URSS în iunie 1941, omorurile evreilor fuseseră sporadice, prin împușcare, prin muncă forțată în lagăre, sau prin tortură. Între timp la evreii germani s-au adăugat milioane de evrei din țările ocupate de naziști. „Problema” devenise acută. Ei au hotărât că singura soluție era exterminarea. Au apărut idei și inovații ale unor „buni germani” cum să procedeze.

La începutul „Operațiunii Barbarossa” încă nu exista un plan bine definit cu privire la evrei. Cu toate acestea s-a dat ordinul de a începe exterminarea lor din URSS, unde se aflau majoritatea evreilor din Europa. Trupele de ucigași din SS, numite *Einsatzgruppen* (grupe de acțiune) care veneau în urma armatei, a *Wehrmacht*-ului, aveau sarcina de a-i aduna pe evrei în afara localităților, de a-i împușca și de a-i îngropa în gropi comune. Cel mai cunoscut este măcelul din pădurea Babi Yar, de lângă Kiev. Acolo au fost uciși 50,000 de evrei, 50,000 de țigani și încă câteva mii de localnici. După rapoartele *Einsatzgruppen*, în două zile, 29 și 30 septembrie 1941, au fost uciși 33,771 de evrei. Măcelul continua fără încetare. Soldații ucigași, care aveau o „normă” zilnică de omor, erau supuși unui stres enorm și pentru a rezista, ei se îmbătau și probabil foloseau și droguri. În scurt timp au început să se plângă ofițerilor de greutățile misiunii. Vai, săracii soldați, să le plângi de milă, nu alta! Suferă când omoară evrei! Omorul începea la prânz, după ce se trezeau din mahmureala beției. Comandanții de la Berlin se străduiau să „îmbunătățească” procedeul și să mărească rata zilnică a evreilor uciși. Din toate propunerile făcute de „germani buni” s-a ajuns la ecuația din lagărele morții, unde nu exista niciun contact între evreii ajunși la moarte și nemți. Metoda era următoarea: evreii ajunși în lagăr erau „selecționați”. Cei care nu erau apti de muncă erau conduși direct la așa-numitele „dușuri”, în realitate camerele de gazare. De aici erau predați unei unități de deținuți, formată în majoritate din evrei și numită *Sonderkommando* (unitate specială), care se ocupa exclusiv de moarte. Era un chin și de obicei ei nu rezistau mai mult de câteva luni la această muncă. Singurul contact al ucigașilor cu victimele era că doi SS-iști aruncau cele două doze de Cyclon-B printr-o țevă de pe acoperișul „băii”. De aici și

până la împrăștierea cenușii era treaba tinerilor evrei. Așa au reușit acești bandiți să-i scutească pe „sărmanii tineri SS- iști” de povara de a-i măcelări pe evrei. De aici încolo, omorului evreilor la scară industrială a funcționat fără probleme până în ultimele momente înainte de prăbușirea acestui monstru.

Îmi pare rău de tonul sinistru al acestui articol, dar trebuie să repetăm aceste lucruri cu voce tare, ca să le știe toată lumea, să nu le uite, și nu cumva să-i treacă cuiva prin minte să le repete. Amenințări nu lipsesc nici astăzi. Un exemplu este Iranul care pregătește bomba atomică cu care să „șteargă Israelul de pe fața pământului”. Ei o spun. Noroc că statul Israel stă ca o stâncă uriașă în fața acestor amenințări. Măcelul evreilor nu se va repeta niciodată!

Articolul a apărut în revista „Baabel” în Iulie 2021